

Kaavio 4. Maahanmuuttajan tie alkukartoituksesta suomen kielen koulutukseen pääkaupunkiseudulla (Lähtöruutu-projektin laatima kaavio)

2 Luku- ja kirjoitustaidon alkutesti

TE-toimisto kutsuu testattavat luku- ja kirjoitustaidon alkutestaukseen kirjeitse. Testi on yksipäiväinen. Testipäivänä testattava ohjataan ensin haastatteluun, johon tarvittaessa tilataan tulkkauk. Seuraavaksi jokainen testattava jatkaa eri testaajan luo teknisen lukutaidon testiin, jonka alussa testaaja tarkistaa karkeasti testattavan suullisen kielitaidon tason esittämällä tälle tavallisia henkilötietoja ja arkielämää koskevia kysymyksiä ja herättelemällä keskustelua näistä aiheista. Jos testattavalla on suullista kielitaitoa, testaaja jatkaa arviointia kuvasta kertomisen tehtävällä (ks. Liite 3). Testaaja arvioi suullisen kielitaidon Eurooppalaisen viitekehityksen mukaan.

Mikäli teknisen lukutaidon testissä käy ilmi, että testattavalla on riittävä lukemisen perustekniikka, eikä hän näin ollen tarvitse luku- ja kirjoitustaidon koulutusta, ohjataan hänet muuhun suomen kielen lähtötasotestaukseen. Toisaalta teknisen lukutaidon testin ja suullisen kielitaidon tarkistuksen tavoitteena on erotella ne testattavat, joita ei puutteellisen lukutaidon, lyhyen maassaoloajan ja suullisen kielitaidon puuttumisen perusteella ole syytä ohjata tekemään kaikkia kirjallisia testejä. Heille voidaan jo tässä vaiheessa suositella luku- ja kirjoitustaidon koulutusta moduulista 1 alkaen ja heidät ohjataan tekemään kirjallisista tehtävistä vain kopiointi. Jos kuitenkin halutaan kartoittaa testattavan kirjallista lähtötasoa tarkemmin, hänet voidaan ohjata tekemään muitakin kirjallisia tehtäviä.

Haastattelun ja lukutestin jälkeen testattavat siirtyvät erilliseen valvottuun tilaan tekemään ensin kopiointitehtäviä ja sen jälkeen muita kirjallisia testitehtäviä. Kirjallinen testiosio mittaa numeerisia taitoja,

kirjainten tunnistamista, luetun ymmärtämistä ja kirjallisia tuottamistaitoja. Testiosiot voidaan antaa testattavalle yksitellen, jolloin testattavan mielenkiinto säilyy paremmin ja testin valvonta on helpompaa, kun samassa tilassa on useampia testattavia. Jos testitehtävät annetaan yhtenä pakettina, voidaan arvioida testattavan kykyä edetä itsenäisesti tehtävästä toiseen (kääntää sivua, hypätä vaikean tehtävän yli jne.)

Kaavio 5. Testipolkujen rakentuminen (Lähtöruutu-projektin laatima kaavio)

2.1 Haastattelu

Luku- ja kirjoitustaidon alkutestaus alkaa noin 30 minuutin mittaisella haastattelulla. Haastattelun tarkoitus on kerätä informaatiota testattavasta ja testattavan taustasta sekä kartoittaa hänen elämäntilannettaan. Lisäksi hän saa tietoa testistä, testipäivän kulusta ja mahdollisesta tulevasta koulutuksesta. Haastattelu on luonteeltaan ohjauskeskustelu. Haastattelun on tarkoitus olla testattavalle positiivinen ja voimaannuttava kokemus, jota ei tarvitse jännittää. Tämän vuoksi on tärkeää, että haastattelutilanne on kiireetön. Jokaisella testattavalla on oikeus tulkin käyttöön, jotta informaation välittymisestä ja kerättävien tietojen oikeellisuudesta voidaan olla varmoja. Jos testattavalla on mukanaan saattaja, tämä on ohjattava toiseen tilaan haastattelun ja testauksen ajaksi, jotta tilanne olisi mahdollisimman neutraali. Testattavalle tulee antaa mahdollisuus esittää omia kysymyksiä testiä ja mahdollista tulevaa koulutuspolkua koskien. On tärkeää, että testattava kokee tullessa kuulluksi eikä hän koe epätietoisuutta testiä tai mahdollista tulevaa koulutusta kohtaan. Erityisesti niille, joilla ei ole lainkaan koulutusta, on tärkeää kertoa, että on olemassa myös aikuisille tarkoitettuja koulutuksia, joiden alussa ei edellytetä luku- ja kirjoitustaitoa eikä kokemusta opiskelusta.